

اقدامات و روش‌های موثر در پیشگیری از کودک آزاری (جنسي)

- مقدمه -

کودک آزاری یا همان سوء رفتار در مورد کودک هم در دختران و هم در پسران در سنین مختلف، در تمامی کشورها، فرهنگ‌ها، گروه‌های قومی و تمامی سطوح اجتماعی - اقتصادی مشاهده می‌شود. رفتارهای خشونت آمیز بزرگسالان علیه کودکان و نوجوانان از ضربه‌های خفیف تا حمله‌های آسیب‌زا و جنسی را شامل می‌شود.

با کشف کودک آزاری و به دنبال آن افزایش علاقه به حمایت از کودک، تعریف کودک آزاری ضرورت یافت. کودک آزاری، رفتارهای خشونت آمیزی است که آسیب مشهودی در کودکان و نوجوانان ایجاد می‌کند. سوءرفتار و کودک آزاری در ابعاد وسیع و نگران کننده روی می‌دهد و با طیف وسیعی از مسایل هیجانی و علایم روانی همراه است. در هر فرهنگی بین خشونت مشروع و نامشروع تمایز گذارده می‌شود. بنابراین پیوستاری از رفتارهای تنبیه‌ی وجود دارد که یک سری آن رفتارهای خشونت آمیز طبیعی نظیر سیلی زدن، توده‌نی زدن و با دست به کفل کودک زدن قرار دارد و در سوی دیگر رفتارهای خشونت آمیزی که آشکارا غیرطبیعی و کودک آزارانه تلقی می‌شود قرار دارند.

بسیاری از مردم، رفتارهای خشونت آمیز طبیعی را جزو مقبول کودک پروری در نظر می‌گیرند و از آن برای تنظیم رفتار کودکانشان استفاده می‌برند. با این حال بسیاری از محققان که خشونت خانوادگی را مطالعه می‌کنند پژیرش این میزان از خشونت طبیعی را هراس آور تلقی می‌کنند. اول اینکه به خشونت، مشروعیت می‌بخشد و در ثانی چنین خشونت‌هایی به سایر وجوه و عرصه‌های زندگی سرایت می‌کند؛ مثل همسر آزاری.

طی تحقیقی، کودکانی که طی سال گذشته سه بار تنبیه شده بودند بیشتر احتمال داشت طی همان سال به یک عضو دیگر خانواده حمله ور شوند. مضاف بر اینکه تنبیه های جزیی با جرم های برونق خانوادگی نظیر بزهکاری، سرقت و دیگرکشی همبستگی دارند.

آمار کودک آزاری در ایران :

بر اساس آمار سازمان بهزیستی ، ۶۶درصد کودک آزاری ها از سوی مردان اعمال می شود و دختران بیش از پسران در معرض کودک آزاری قرار می گیرند . همچنین ۲۵درصد کودک آزاری ها در خانواده های طلاق اتفاق می افتد و این در حالی است که آمارها نشان می دهد ۵۰درصد والدین ایرانی معتقدند تنبیه برای کودک لازم است و ۴۰درصد والدین نیز به تنبیه بدنی گرایش دارند

بررسی ها در خصوص روابط میان خانواده و فرزندان نشان می دهد ، در مقابل یک مورد کودک آزاری که فاش می شود ، حداقل ۲۰مورد دیگر پنهان می ماند . تحقیقات نشان می دهد بیش از ۹۰درصد کودک آزاری ها در محیط خانه اتفاق می افتد و این در حالی است که پدران با ۴۸/۵درصد ، بالاترین و پس از آن مادران با ۲۳/۸ درصد در ردیف بعدی عوامل کودک آزاری جسمانی در خانواده های کودک آزار قرار دارند .

پیشگیری از این پدیده نیازمند ساز و کارهای وسیع در حوزه های مختلف فردی، خانوادگی و اجتماعی

است و باید سازمان های مختلفی با هم هماهنگ شوند تا بتوانند خدمات پیشگیرانه را به جامعه ارائه دهند. کاهش عوامل خطر از طریق آموزش همگانی، بهبود روش های فرزند پروری، درمان بیماری های رو انپزشکی و پیشگیری از بروز این بیماریها، آموزش مهارت های اجتماعی به کودکان، پیشگیری از گسترش مصرف مواد مخدر و درمان مبتلایان، بهبود عملکرد خانواد ها، کاهش مشکلات اجتماعی افراد، بهبود وضعیت مسکن و وجود فضا های کافی برای زندگی افراد در کنار هم از جمله مداخلات پیشگیرانه ای هستند که در سطح اجتماعی می توانند مؤثر باشند. در سطح خانواده نیز خانواده ها می توانند تمهیداتی را برای پیشگیری از وقوع آزار جنسی برای کودکانشان در نظر بگیرند.

سبب شناسی کودک آزاری

- چرا کودکان مورد آزار قرار می گیرند؟

۱) ناآگاهی والدین: گاهی والدین یا افراد دیگر که به کودکان آزار می رسانند، نمی دانند که رفتار آنها کودک آزاری است، مانند کسانی که کودکان را تنبیه بدندی می کنند، مورد تحقیر و توهین قرار می دهند، به نیازهای اساسی آنها توجهی ندارند و این رفتارها را عادی و معمولی می دانند.

۲) مشکلات اقتصادی: فقر سبب می شود که کودکان از دسترسی به نیازهای اساسی خود مانند آموزش، بهداشت، تغذیه و ... محروم شوند و یا والدین به علت فشارهای مالی با رفتارهایی مانند پرخاشگری، خشونت، بی توجهی و ... کودکان را مورد آزار قرار دهند.

۳) اعتیاد: اعتیاد به علت خصوصیاتی که در افراد ایجاد می کند مانند پرخاشگری، بی مسئولیتی، کاهش عواطف و ... سبب می شود که کودکان مورد آزار به ویژه از نوع سوء استفاده قرار گیرند.

۴) بیماری های روانی: در صورتیکه والدین به بیماریهای روانی مبتلا باشند، با رفتارهایی مانند تندخویی، خشونت،

ناسازگاری، بی توجهی و ... که ناشی از بیماری روانی آنهاست، سبب آزار کودکان می شوند.

۵) مشکلات خانوادگی: مشاجرات شدید و طولانی والدین، جمعیت زیاد خانواده، شیوه های تربیتی نامناسب، در برخی موارد وجود ناپدری و نامادری و ... سبب می شود که کودکان مورد آزار قرار گیرند تا حدی که مشکلات خانوادگی یکی از دلایل کودک آزاری به شمار می رود.

۶) مشکلات کودکان: کودکانی که مشکلات نسبتاً پایدار و شدید دارند بیشتر از سایر کودکان مورد آزار قرار می گیرند مانند کودکانی که دچار بیماریهای جسمی مزمن و طولانی مدت یا مشکلات رفتاری از قبیل پرخاشگری، بیقراری بیش فعالی، اضطراب، شب ادراری و ... هستند به علت مشکلاتی که برای بزرگسالان ایجاد می کنند و نیز به سبب ناآگاهی والدین از این مشکلات اغلب مورد آزار جسمی و روانی قرار می گیرند.

۷) مشکلات مدرسه: مشکلاتی که در مدرسه برای دانش آموزان ایجاد می شود مانند انتظار بیش از حد، ندیدن تفاوتها، ایجاد اضطراب، ترس و رقابتی شدید، تبعیض، تنبیه بدنسی، تحقیر و توهین و ... سبب آزارهای جسمی و روانی کوکان می شوند.

- تعریف کودک آزاری

هر گونه رفتار یا کوتاهی در انجام عملی که سلامت جسمی، روانی و رشد کودک را به مخاطره اندازد.

کودک آزاری شامل رفتارهایی است که توسط افراد دیگرخصوصاً بزرگسالان نسبت به کودکان انجام می گیرد و به نوعی به سلامت جسمی و روانی کودکان آسیب می رساند. کودک آزاری (طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی) عبارت است از آسیب یا تهدید سلامت جسم و روان و یا سعادت و رفاه و بهزیستی

کودک به دست والدین یا افراد دیگر که نسبت به او مسئول هستند.

به تعریف سازمان بهداشت جهانی هر انسان کمتر از ۱۸ سال، کودک محسوب می شود. و از دیدگاه حقوقی کودک یا صغیر به کسی گفته می شود که از نظر سن به رشد جسمی و روانی لازم برای زندگی اجتماعی نرسیده باشد.

(تعریف سازمان بهداشت جهانی) : عبارت است از آسیب یا تهدید سلامت جسم و روان و یا سعادت و رفاه و بهزیستی کودک به دست والدین یا افراد دیگر که نسبت به او مسئول هستند .

تعریف کودک :

طبق تعریف ارائه شده توسط سازمان بهداشت جهانی هر انسان کمتر از ۱۸ سال کودک محسوب می شود. از دیدگاه حقوقی کودک یا صغیر به کسی گفته می شود که از نظر سن به نمو جسمی و روانی لازم برای زندگی اجتماعی نرسیده باشد.

در باره کودک آزاری تعاریف متعددی شده است این تنوع و تعاریف متضاد باعث شده که نتوان تعریف جامع و کلی برای آن ارائه داد . سازمان بهداشت جهانی در صدد است تا در این زمینه تعریفی که حاصل وفاق جمیع است ارائه دهد .

سخن از کودک آزاری تداعی کننده شکنجه و کتك زدن است در حالی که وارد آوردن هر گونه آسیب روحی و روانی و سوء رفتار ، سوء گفتار ، بد گمانی به کودک ، جدی نگرفتن کودک ، توجه نکردن به تغذیه و بهداشت کودک ، ترساندن کودک ، تمسخر و ارکاب های روانی مانند حبس کردن در زیر زمین تاریک ، حمام ، انباری و یا محروم کردن از محبت ، تهدید به بریدن گوش کشتن ، خرد کردن قلم پا ،

ناسزا گفتن توهین آمیز و منت گذاشتن بر سر کودک ، بخشی از رفتارهای نامناسبی است که کودک آزاری محسوب می شود و بسیاری از ما ناخواسته به برخی از این رفتارها اقدام می کنیم که ناشی از شناخت نادرستان از غایت چنین رفتار هایی است .

انواع کودک آزاری

بد رفتاری با کودکان معمولا در چهار حوزه مورد بررسی قرار می گیرد .

۱- کودک آزاری جسمی

۲- کودک آزاری عاطفی

۳- کودک آزاری جنسی

۴- غفلت (بی توجهی)

۱- کودک آزاری جسمی : به طور کلی کودک آزاری آسیبی که مواردی چون ضربه زدن ، داغ کردن با کبریتو سیگار سوزاندن ، آسیب رساندن به سر ، شکستگی ، آسیبهای درونی ، زخمی کردن ، گاز گرفتن ، یا هر شیوه دیگری از آسیب جسمانی را شامل می شود

۲- کودک آزاری عاطفی : بد رفتاری های عاطفی آسیبی اساسی و قابل توجه است که کارکردهای روانشناختی رفتار و رشد کودک را به شدت تحت تاثیر قرار می دهد و طرد و محرومیت عاطفی ، بر خورد خشونت آمیز خانواده ، انتقاد ، تحقیر و انتظارات نامناسب از کودک ، کودک آزاری عاطفی تلقی می شود . بد رفتاری عاطفی معمولا بابد رفتاری جسمی و کلامی همراه است .

۳- کودک آزاری جنسی : تماس یا تعامل بین کودک و فرد بزرگسال ، هنگامی که از کودک برای تحریک جنسی استفاده می شود . دامنه و یعنی دارد که شامل موادی چون نمایش آلت تناسلی فرد بزرگسال به کودک ، مجبور کردن کودک به نشان دادن آلت تناسلی

۴- غفلت : عبارت است از حذف یا نا دیده گرفتن کودک که ممکن است با آزار بدنی همراه باشد ، غفلت به منزله الگوی پایداری است که بیانگر رابطه متقابل و اندک والدین و مراقبان با کودک ، حذف و عدم تامین نیازهای اولیه جسمی کودک مثل تغذیه بهداشت پوشانک تربیت و اراز عشق و علاقه می باشد .

دو مورد دیگر هم که معمولاً به عنوان کودک آزاری تلقی می شوند عبارتند از :

۵- بهره کشی اقتصادی : والد یا مراقبان برای کسب درآمد فشار زیادی به کودک خود تحمل می کنند ، در حالی که در مورد نحوه خروج کردن آن هیچ گونه اختیاری به آنرا نمی دهند .

۶- بد رفتاری آموزشی : فشار و آسیبهای احتمالی که از طریق نظام آموزشی ، معلمان ، شیوه های تدریس ، محتواهای کتابها و... در کودکان ایجاد می شود . تاکید بر نمره گرایی . نادیده گرفتن تفاوت های فردی . ایجاد رقابت های شدید ، ایجاد فشار روانی بر کودک به علت انتظارات بیش از حد در این حوزه قرار می گیرد .

أنواع آزار جنسى :

- * مالش ، لمس یا بوسیدن دستگاه تناسلی کودک
- * وادار کردن کودک به لمس دستگاه تناسلی بزرگسال
- * هر گونه دخول دهانی ، مقعدی یا مهبلی
- * کودک را در معرض روابط یا تصاویر جنسی بزرگسالان قرار دادن

- * شوخي يا جوك هاي جنسى با کودک يا در حضور کودک
- * هر گونه تجاوز به حریم خصوصی کودک شامل اجبار کودک به برهنه شدن يا مشاهده کودک در حمام يا دستشویی
- * اغوا کردن کودک در استفاده از هرزه نگاري و سایت هاي جنسى اينترنت
- * قرار دادن کودک در معرض فيلم ها و مجلات با محتواي جنسى
- * استفاده از کودک در تهيه فيلم ها و مجلات هرزه نگاري

* وادر کردن کودکان به فحشاء

لمس کردن قسمتهایی از بدن کودک که او
نمی خواهد لمس شوند

تعریف کودک آزاری جنسی

تماس یا تعامل بین کودک و بزرگسال بمنظور استفاده از کودک برای تحريك جنسی که به شکل نمایش آلت تناسلی خود به کودک یا وا داشتن کودک به نشان دادن آلت جنسی خود و یا... **تعریف** : هر گونه عمل جنسی بین یک بزرگسال و یک کودک با نیت لذت جنسی.

بعضی از نشانه‌های آزار جنسی:

رفتارهای ناشی از ترس (کابوس، افسردگی، ترس‌های غیرمعمول، تلاش برای فرار کردن) دردهای شکمی، شب ادراری، خونریزی.

ویژگیهای سوء استفاده گر جنسی یا متجاوز

...

آثار بجا مانده از کودک آزاری جنسی

آزار جنسی تبعات روانشناختی متعددی را تا پایان عمر فرد باقی می‌گذارد ، معمولا در بسیاری مواقع آزار جنسی ممکن است در خانواده انجام بپذیرد ، در مواردی توسط والدین و خواهران و برادران که تحت عنوان زنا با محارم از آن یاد می‌شود ، در موارد دیگر ممکن است توسط افراد فامیل ، بستگان و افراد غریبه این عمل انجام شود .

عوارض کوتاه مدت بلافاصله بعد از انجام آزار جنسی شامل شب ادراری ، گوشگیری ، علائم اضطرابی شدید و ترس شدید می‌تواند بروز کند؛ به طوریکه کودکی که قبل این هیچ مشکلی نداشته حالا در ارتباط با بزرگسالان به خصوص بزرگسال جنس موافق آزارگر، دچار مشکل ارتباطی می‌شود و از آنها ممکن است بترسد ، در حضور دیگران ممکن است احساس وحشت داشته باشد و به نوعی ممکن است این احساس به کودک دست بدهد که همه بزرگسالان آن جنس ممکن است آزارگر باشند و قصد آزار رساندن به او را داشته باشند.

همچنین اضطراب شدید یکی از علائم قربانیان آزار است که به شدت دچار آن می‌شوند .

ممکن است کودکی که در گذشته هیچ مشکلی با تنها یی نداشته دچار ترس از تنها یی و تاریکی شود و یا ترس از باقی ماندن با یک فرد غریبه در جایی داشته باشد .

همچنین ترس از نزدیک شدن یعنی ترس از لمس کردن ممکن است ایجاد شود و کودک هر نوع لمسی را تفسیر آزارگونه کند و خودش را کنار بکشد .

در خصوص عوارض بلندمدت این حادثه هم می‌توان گفت که در خیلی از موارد ممکن است در نوجوانی و یا بزرگسالی فرد قربانی آزار دچار افسردگی شود و گاهی اقدام به خودکشی کند.

از تبعات دیگری که ممکن است به وجود آید این است که گاهی سردمزاجی به خصوص در کودکان دختر قربانی آزار در زندگی جنسی آیند ممکن است دیده شود، همچنین ترس از نزدیک شدن در رابطه با همسر.

همچنین کودک قربانی آزار ممکن است تا آخر عمر احساس اعتمادش را در ارتباط با دیگران از دست بدهد و هیچ کسی را قابل اعتماد نداند به خصوص اگر قربانی آزار توسط محارم مورد آزار قرار بگیرد.

درباره عکس‌العمل خانواده‌ها در مقابل این اتفاق، باید گفت که اگر خانواده به موقع از این اتفاق ناگوار مطلع و متوجه شود که کودکش یک یا چندبار مورد آزار قرار گرفته، مداخلات روانشناختی زودهنگام می‌تواند از بروز تبعات درآzmد تا حدودی جلوگیری کند.

خیلی موضع این کودکان به رفتار درمانی و در صورت بروز افسردگی و اضطراب به دارو درمانی نیاز دارند، این کودکان باید دوباره حس اعتماد به دیگران را بدست بیاورند و این از طریق برقراری یک رابطه مناسب از طرف درمانگر ممکن است.

خیلی از موضع به دلیل اینکه کودک از طرف فرد بزرگسال آزارگر تهدید می‌شود که اگر این راز را فاش کنی خودت را

میکشم یا پدر و مادرت را از بین میبرم یا به اطرافیانت آزار میرسانم ، در مقابل این تهدیدها سکوت را ترجیح میدهد که میتواند به تکرار آزار منجر شود و وقتی فرد آزارگر ببیند کودک صحبت نمیکند تجربه آزار ممکن است به طور مکرر تکرار شود و طبیعی است هرچقدر تجربه آزار تکرارش بیشتر شود میزان و تبعات روانشناختی هم بیشتر است.

مشکلات تحصیلی. سوء استفاده مواد. الکل یا داروهای دیگر. اضطراب. مشکلات توجه. رویاهای بد. شب ادراری. درد مزمن. مشکلات رفتاری. رفتارهای جنسی و سواسی. مشکلات تمرکز. افسردگی. اختلالات خوردن. شکست در پیشرفت. ترس یا کمرویی. ترس از اشخاص و مکان های مشخص. خدمات همیشگی. بی خوابی. مشکلات یادگیری. دروغگویی. سوء تغذیه. حملات وحشتزدگی . نشانه های فیزیکی مثل سر درد و دل درد. صدمه زدن به خود. فرار کردن. رفتارهای پرخوار جنسی. اضطراب جدایی. بدکاری جنسی. اختلالات خواب. کناره گیری اجتماعی. دزدی. لکنت زبان. سوء استفاده جسمی. قصد خودکشی. گریز از مدرسه. انگشت مکیدن یا هر رفتار نامناسب سنی هم از جمله تبعات کودک آزاری جنسی است.

بچه های سطوح مختلف نگرش های شخصیتی متناوبی دارند. لذا بچه های متفاوت پاسخ های متفاوتی به موقعیت های سوء استفاده یکسان می دهند. هیچ یک از نشانه های بالاشخصی از سوء استفاده کودکان نیست یعنی درصد هر نشانه ثابت نمی کند سوء استفاده رخ داده. همچنین یک بچه ممکن است سوء استفاده را بدون رشد هر یک از نشانه های بالا تحمل کند. سوء استفاده به تنها ی خطر برای همه نشانه ها را افزایش می دهد.

مطالعات متعدد آثار اولیه دراز مدت کودک آزاری را در قربانیان نشان داده است. آثار اولیه ممکن است شامل ترسهای شدید - اضطراب - احساس گناه - افسردگی مشکلات بین فردی و رفتارهای نامناسب - کامی - واکنشهای منفی رفتاری مبارزه منفی - عدم احساس امنیت معمولیتهای جسمی و ذهنی (ایجاد نقصهای دائم یا موقت) افسردگی - پرخاشگری - کمبود اعتماد به نفس خود کشی خود آزاری.

از لحاظ عاطفی این کودکان منزوی و منفعل هستند یا پرخاشگری و رفتارهای مخالفت آمیز بروز می‌دهند.

ناتوانی در یادگیری - عقب ماندگی ذهنی - عقب ماندگی ثانویه - رفتارهای ضد اجتماعی و پرخاشگرانه بزهکاری و رفتار و رفتار مجرمانه بزرگسالی از جمله آثار کودک آزاری است.

توجه به آثار کوتاه مدت و بلند مدت کودک آزاری در ارائه طرح در مانی مناسب از اهمیت بسیار برخوردار است و نتایج مورد آزار قرار گرفتن یک کودک بر اساس شدت آزار و محیط پیرامئنکودک متفاوت است. اگر محیط اجتماعی یا خانواده یا مدرسه پرورش دهنده و حمایت کننده باشد احتمالاً کودک نتیجه یا برونداد بهتری خواهد داشت.

کودکی که مورد تعرض قرار می‌گیرد به خصوص اگر با خشونت همراه باشد دچار پدیده PTSD یا استرس پس از حادثه می‌شود. یعنی اتفاق بدی برای او پیش آمده و تمام شده ولی حجم احساس منفی و هیجان در او مانده است. عزت نفس و حرمت نفس در این موضوع به شدت در معرض خطر است. کودک با به یادآوری موضوع دچار حمله اضطرابی می‌شود. حتی اگر خودش را کنترل کند حمله اضطرابی تبدیل به اضطراب انتشاری در موضوعات دیگر می‌شود مثلاً اینکه از فضای بسته و از صدای بلند می‌ترسد و به اصطلاح دامنه ترس‌های افزایش پیدا می‌کند. ضمن آنکه ممکن است افکار وسواسی پیدا کند و با کوچکترین صدا عصبی شود. فرار و انکار محیط‌های اجتماعی از دیگر عوارض این اتفاق است که حل کردنش کار یک متخصص است. کودک ممکن است دیگر خودش را دوست نداشته باشد و از خودش متنفر باشد. هراس اجتماعی کودک می‌تواند

تبديل به تنفر اجتماعی شده و او شخصیت ضد اجتماعی پیدا کند.

علائم زودرس و دیر رس

بررسی آثار و عواقب سوءاستفاده جنسی بسته به سن کودک و تعداد دفعات آزار جنسی متفاوت است. والدین باید توجه داشته باشند که تعرض جنسی به کودک لزوماً یک رابطه جنسی با کودک تعریف نمی‌شود. کودک ۳ ساله پیش‌بینی و توقع این را ندارد که کسی به او دست بزند، بنابراین آزار جنسی از لمس کردن شروع می‌شود و می‌تواند تا یک رابطه کامل جنسی هم ادامه یابد. آزار جنسی تبعات روان‌شناختی متعددی تا پایان عمر باقی می‌گذارد. عوارض کوتاه مدت بلافاصله بعد از انجام آزار جنسی شامل شب ادراری، گوش‌گیری، علائم اضطرابی شدید و ترس شدید می‌تواند بروز کند. او ممکن است در حضور دیگران احساس وحشت داشته باشد و بارگناه روی دوشش می‌ماند و به نوعی این حس به او دست بدهد که همه بزرگسالان آن جنس ممکن است آزارگر باشند و قصد آزار رساندن به او را داشته باشند. در عوارض بلند مدت در بسیاری از موارد ممکن است در نوجوانی یا بزرگسالی فرد قربانی دچار افسردگی شود و گاهی اقدام به خودکشی کند.

و اکنش خانواده‌ها تعیین‌کننده است

اگر خانواده به موقع از اتفاق آزار جنسی ناگوار مطلع و متوجه شود که کودکش یک یا چندبار مورد آزار قرار گرفته، مداخلات روان‌شناختی زودهنگام می‌تواند از بروز تبعات درازمدت تا حدودی جلوگیری کند. به خانواده‌ها توصیه می‌شود حتماً مراقبت کافی از فرزندانشان داشته باشند و آنها را تنها در کنار یک فرد بزرگسال که حتی ممکن است کاملاً آشنا هم باشند قرار ندهند و تماس‌ها طوری باشد که خودشان نقش نظارتی داشته باشند. کودکانی که آموزش‌های لازم را می‌بینند و اطلاعات و آگاهی بهتری دارند، میزان آسیب‌پذیری‌شان نسبت به کودکانی که هیچ آموزشی ندیده‌اند و

هیچ آشنایی درباره بدن شان و آزارهای جنسی ندارند کمتر است؛ پس همیشه تاکید بر پیشگیری است.

بدترین و آسیب زاترین پیامدهای کودک آزاری به حیطه آزار و سوءاستفاده جنسی مربوط می‌شود. بچه‌های کوچکی که مورد سوءاستفاده جنسی قرار گرفته اند غالباً اطلاعات جنسی خود را در بازی‌ها نشان می‌دهند.

کودکانی که از آنها سوءاستفاده جنسی شده، نشانه‌یا نشانه‌های ثابت و واحدی ندارند و شواهدی دال بر وجود «سندرم سوءاستفاده جنسی» در بین آنها وجود ندارد.

با این حال نشانه‌های کودکانی که از آنها سوءاستفاده جنسی شده به صورت زیر می‌توان خلاصه نمود:

- ۱- ترس

- ۲- اختلال استرس پس از ضربه (PTSD)
- ۳- مشکلات رفتاری کلی

- ۴- انجام رفتارهای جنسی
- ۵- عزت نفس کم.

ویژگی‌های اختلال استرس پس از ضربه که شدیدترین پیامد است عبارتند از:

- ۱- وقوع رویدادی تهدیدآمیز که خطر مرگ دارد یا شخص و دیگران را مجروح می‌کند و واکنش فرد به آن به صورت درماندگی و وحشت است. تظاهر این وحشت در کودکان با رفتار نابسامان و سراسیمگی همراه است.

- ۲- تجربه کردن مجدد این رویداد در قلب کابوس و تکرار آن در قلب بازی.

- ۳- اجتناب از محرك‌های تداعی شده با رویداد دردناک (برای مثال کرختی و بی‌تفاوتبی عاطفی)

- ۴- از جا پریدن های ناگهانی، گوش به زنگ بودن، تحریک پذیری شدید، مشکلات خواب، عصبانیت و رفتارهای مشابه.

اختلال استرس پس از سانجه در بسیاری از کودکانی که از آنها سوءاستفاده شده دیده می‌شود و بیشتر در پیش‌دبستانی‌ها بروز می‌کند. دخترها و پسرها در بروز علامت‌های تا حدی با یکدیگر فرق ندارند به این معنی که دخترها بیشتر «اضطراب جنسی» پیدا می‌کنند و پسرها شهوانی تر می‌شوند. علاوه‌یمی که در بالا بدانها اشاره

شد، چنانچه همراه با «توسل به زور» باشد، شدیدتر خواهند بود.

تاثیرات بلندمدت کودک آزاری

آثار سوء کودک آزاری تا بزرگسالی تداوم می یابد. از جمله این آثار می توان به رفتارهای جنایی و خشونت آمیز دوره بزرگسالی اشاره داشت. رفتارهای جنایی در ۷۴ تا ۹۰ درصد افراد دارای تجربه کودک آزاری دیده می شود. کنترل ضعیف تکانه و میزان وقوع رفتارهای خودآزارانه و انتحاری در بین نوجوانانی که مورد سوءاستفاده جنسی واقع شده اند بالا گزارش شده است. زنانی که در کودکی قربانی سوءاستفاده جنسی شده اند مشکلات مختلفی دارند از جمله: ناکارایی جنسی، اضطراب و ترس، افسردگی، اقدام به خودکشی و پاسخ های مربوط به استرس پس از سانحه که در قسمت قبل بدانها اشاره شد. این گروه از زنان رفتارهای مخرب دیگری هم دارند.

این اختلال با بی ثباتی در اکثر حوزه های زندگی مانند روابط بین فردی، خود انگاره، حالت عاطفی و هیجان ها همراه است. احساس پوچی مزمن، دشواری در تسلط خشم و خودزنی های مکرر از دیگر علایم این اختلال است.

راههای پیشگیری

آنچه باید خود والدین انجام دهند:

1- داشتن نظارت کافی بر کودکان و تعاملات آنها با سایر افراد والدین باید بر تعاملات کودک با افراد غریبه و آشنا نظارت کافی داشته باشند و در هر لحظه بدانند که کودکشان کجاست، با کیست و مشغول چه فعالیتی است. والدین توجه داشته باشند که نظارت بر فعالیت های کودک حق و وظیفه آن هاست و لازم است این فعالیت ها در محدوده نظارتی آن ها انجام شوند، به خصوص در مواردی که کودک با افراد بزرگسال یا نوجوانان تعامل دارد. با برقراری مقررات مشخص در این خصوصی توان این نظارت را به حد اکثر رساند.

2- پیش بینی شرایطی که در آن احتمال آزار جنسی برای کودک بیشتر است

در مواردی که براساس شرایط زمانی و مکانی احتمال بروز آزار جنسی افزایش می یابد، لازم است والدین مراقبت های خود را افزایش دهند. مثلاً در مواردی که افراد بزرگسال در همسایگی حضور دارند و یا در ساعت های شبانه روز که حضور کودک در محیط بیرون از منزل با احتمال بیشتر آزار جنسی همراه است.

3-شناخت عوامل خطر فردی
در صورت وجود برخی عوامل خطر در کودک، مثل عقب ماندگی ذهنی، لازم است مراقبت والدین برای کاهش خطر بروز آزار جنسی افزایش یابد.

4-شناخت عوامل خطر خانوادگی
درمان افراد مبتلا به اختلالات روانی یا افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد مخدر، بهبود روابط بین افراد خانواده، تعیین حد و مرز بین افراد و اجتناب از درهم تنیدگی روابط، تأمین فضای کافی فیزیکی برای زندگی افراد و ... از جمله عواملی هستند که می‌توانند به کاهش خطر آزار جنسی کمک کنند.

آنچه باید والدین در مورد فرزندان شان انجام دهند

1-به کودکان در مورد مراقبت از بدنشان آموزش بدھید
به کودکان در مورد نحوه مراقبت از قسمتهای مختلف بدن و اهمیت عدم دستیابی سایر افراد به قسم تهای محترمانه بدن آموزش دهید. این آموزش‌ها باید مطابق سطح درک و فهم کودک و با ارائه مثال‌های روشن و واضح باشد.

2-در مورد مفهوم آزار با کودک صحبت کنید
مفهوم آزار و کودک آزاری را با کلمات ساده و قابل فهم برای کودک توضیح دهید. باید دقیق کنید که در مورد مسائل جنسی اطلاعات مناسب با سن کودک ارائه شوند و دادن اطلاعات زیاد از حد و نامناسب با سن برای کودک آسیب‌زا است. برای گفتگو راجع به مسائل جنسی کلمات خاصی را به کودک آموزش دهید تا بتواند با استفاده از آن‌ها راحت‌تر راجع به مسائل جنسی گفتگو کند.

3-الگوی رفتاری کودک برای ای نگونه مراقبت‌ها باشید
والدین باید با رفتارشان ب هعنوان یک الگو روش مراقبت از بخش‌های مختلف بدن از جمله اندام‌های جنسی را به کودک آموزش دهند.

4-به کودکان آموزش دهید که برخلاف قانون است که کسی رفتاری جنسی را نزد آن‌ها یا با آن‌ها بروز دهد و در این مورد مثال‌هایی بزنید. به کودکان آموزش دهید که چه قسمت‌هایی از بدنشان را کسی حق ندارد ببینند یا لمس کنند.

5-به کودکی آموزش دهید که مهاجم هر فردی می‌تواند باشد. این که فرد مورد نظر عضو خانواده، دوست خانوادگی، فرد مورد اعتماد خانواده و ... باشد رفتار او را موجه نمی‌سازد.

6-به کودکان آموزش دهید که در صورت مواجهه با این درخواست‌ها یا احساس ای نکه فرد مورد نظر قصد چنین رفتارهایی را دارد، با نه گفتن و مخالفت، مانع رفتار شده و به سرعت از موقعیت خارج و با والدین تماس بگیرد.

7- به کودک آموزش دهید که احترام به بزرگترها به معنای اطاعت بدون چون و چرا از درخواستهای آن ها نیست و برای آنکه بچه با ادبی به نظر بررسد لازم نیست هر خواسته ای را اطاعت کند.

- 8- به کودک آموزش دهید که به افراد غریب و وعده های آن ها اعتماد نکند.

- 9- به کودک آموزش دهید در موقعی که مهاجم به زور متولسل م شود با فریاد کشیدن و کمک خواهی و اطلاع دادن به والدین، مربیان یا معلمان و یا استفاده از خطوط تلفنی کمک فوری سازمان بهزیستی یا پلیس 110 امکان آزار را از مهاجم بگیرد.

والدین می توانند این روش ها را در حین بازی، بدون این که بخواهند ترس و وحشت شدید در کودک ایجاد نمایند، با او تمرين کنند

آموزش قوانین و راههای عملی پیشگیری به کودکان

برای آموزش موثرترشیوه های محافظت از خود به کودکان، می توان نکات اساسی را در قالب قوانین به او آموخت. علم و تجربه هر دو نشان داده اند که کودکان از داشتن قوانین ایمنی عینی و عملی سود می برند.

این قوانین شامل چند قانون بسیار ساده و متناسب با درک کودکان است که تفهیم آنها به کودک ایمنی فردی او را تا حد زیادی افزایش خواهد داد. آنها را با کودکتان مطرح کنید و به او کمک کنید تا آنها را در تمرينهاي " اگر... شود، شما چه می کنی؟"

قوانین ایمنی فردی کودکان

قانون اول: کودک قبل از اینکه هرگونه تغییری در برنامه هایش ایجاد کند، مثلاً بخواهد جایی برود، یا چیزی را از کسی بپذیرد، حتماً آن را با یکی از والدین یا در غیاب آنها با یک فرد قابل اعتماد والدین در میان بگذارد (کودکان در تشخیص افرادی که می توانند به آنها اعتماد کنند نیاز به کمک والدین دارند). بچه ها باید بدانند که زمانی که والدین شان در جریان جایی که آنها هستند و کاری که آنها می کنند قرار داشته باشند امنیت بیشتری خواهند داشت.

قانون دوم: کودک به منظور تأمین امنیت بیشتر خود و نیز لذت بیشتر از موقعیتها، با یک دوست خوب همراه باشد. این دوست می تواند والدین، دیگر افراد قابل اعتماد و یا یک بچه بزرگتر باشد.

قانون سوم: بدن کودک متعلق به خود اوست است و او این حق

را دارد که به هر کسی که بخواهد اعضای حساس بدنیش را لمس کند یا کاری بکند که به نظر او اشتباه است "نه" بگوید. بچه‌ها باید یک حریم خصوصی برای خود تعیین کنند و در برابر هر کسی که بخواهد این حریمهای را مورد تعریف قرار دهد مقاومت کنند.

قانون چهارم: اگر زمانی کودک توسط فردی آزار دید، ترسید یا به نحوی احساس ناراحتی در او به وجود آمد، فوراً مسئله را با یک بزرگتر قابل اعتماد در میان بگذارد. همچنین والدین باید با رفتار خود این اعتماد را در کودک ایجاد کنند که او تا زمانی که برای کمک پیش والدین می‌آید دچار دردسر نخواهد شد.

آزار جنسی کودکان

حال که قوانین خود محافظتی در برابر آزار جنسی را به کودک ارائه دادید، زمان آن فرا رسیده که به شکلی عملی آنها را با او تمرین کنید تا از میزان یادگیری کودک مطمئن شوید. استرس نداشته باشید. این یک تمرین ساده است که به شما کمک می‌کند همان‌طور که با روشی غیر تهدید آمیز به فرزندتان یاد می‌دهید که با آتش بازی نکند یا در زمان رد شدن از عرض خیابان به هر دو طرف خیابان نگاه کند به او بیاموزید که این قوانین ایمنی شخصی را در موقعیتها زندگی به کار ببندد.

موقعیتهاي خيالي زير را در قالب بازي "اگر... شود، شما چه می کني؟" ، به دقت برای کودک توصیف کنید (می‌توانید برای کمک به جذابیت بازی و درک بهتر کودک از عروسکهای دستی، نقاشی یا قصه هم استفاده کنید) و به او فرستت دهيد تا بگويد چگونه قوانین بالا را به کار خواهد گرفت.

موقعیتهاي مختلف بازي "اگر... شود، شما چه می کني؟"

در اينجا قوانین ایمنی فردی را در قالب موقعیتهاي فرضی و ملموس زندگی قرار داده و از کودک می‌خواهیم تا بر اساس اين قوانین به سوالی که درباره هر موقعیت وجود دارد پاسخ دهد.

(الف) اگر شما در حیاط یا کوچه مشغول بازی باشی و یکی از همسایه‌ها از شما بخواهد تا برای بردن سبد خریدش به داخل خانه به او کمک کنی، شما چه می‌کنی؟

(پاسخ این سؤال، قانون اول ایمنی فردی است. قانون اول میگفت: قبل از اینکه هر گونه تغییری در برنامه هایتان ایجاد کنید مثلاً بخواهید جایی بروید، یا چیزی را از کسی بپذیرید، حتماً با یکی از والدین یا در غیاب آنها با یک فرد قابل اعتماد دیگر در میان بگذارید).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: قبل از این که تصمیمی بگیرم، جایی بروم یا چیزی را از کسی قبول کنم، اول با والدینم صحبت میکنم. مثلاً قبل از کمک به همسایه زنگ خانه را میزنم و به مادرم اطلاع میدهم که همسایه از شما کمک خواسته است.

ب) اگر با یکی از اقوام بیرون رفته باشی و او به شما پیشنهاد بدهد که به او اجازه بدهی تا بدون لباس از شما عکس بگیرد شما چه میکنی؟

(بر اساس قانون سوم ایمن فردی: این بدن شماست و شما حق دارید که هر کسی که در صدد بر میآید تا نقاط حساس بدن شما را لمس کند یا کاری بکند که شما اشتباه میدانید بگویید: نه! و بر اساس قانون چهارم: اگر زمانی مورد صدمه واقع شدید یا ترسانده شدید یا احساس ناراحتی در شما به وجود آورد، با یک بزرگتر قابل اعتماد صحبت کنید.).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: به آن آشنا میگویم که نمیخواهم به این شکل از من عکس گرفته شود. وقتی هم به خانه برگشتم حتماً موضوع را با والدینم در میان میگذارم.

اگر پرستار یا مربیتان از شما بخواهد که روی پایش بنشینی و او در حالی که داستانی برای شما میخواند عکسها یی از آدمهای برخenne به شما نشان بدهد چه میکنی؟ (این موقعیت بر اساس قانون چهارم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: از او دور میشوم و جریان را به والدینم میگویم

ج) اگر در خانه دوستان مشغول بازی باشی و برادر بزرگتر او و دوستانش شما را به یک جمعی دعوت کنند که در آن شما باید لباسهایتان را کامل دربیاوری و با آنها کشتی بگیری، و دوستان هم شما را تشویق کنند که این کار را بکنی، شما چه میکنی؟

(بر اساس قانون سوم: این بدن شماست و شما حق دارید که

به هر کسی که در صدد بر می‌آید تا نقاط حساس بدن شما را لمس کند یا کاری بکند که شما اشتباه می‌دانید بگویید: نه! و بر اساس قانون چهارم: اگر زمانی مورد صدمه واقع شدید یا ترسانده شدید یا احساس ناراحتی در شما به وجود آمد، با یک بزرگتر قابل اعتماد صحبت کنید).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: به دوستم می‌گویم که باید به خانه برگردم و فوراً محل را ترک می‌کنم. وقتی به خانه رسیدم، ماقعه را به والدین اطلاع می‌دهم.

د) اگر یک همسایه‌ای که قبلاً والدینتان به شما نگفته اند که می‌توانی با او جایی بروی به سراغ شما بیاید و به شما بگوید که مادرتان بیمار است و شما باید با او بروید چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون اول و قانون دوم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: اول و قبل از این که تصمیمی بگیرم، جایی بروم یا چیزی را از کسی قبول کنم، اول با والدین یا یکی از اقوام یا دوستان معتمد خانوادگی صحبت می‌کنم. اگر در مدرسه باشم به سراغ مدیر یا معلم می‌روم و از او می‌خواهم در باره این موضوع تحقیق کند. اگر در خانه یا جای دیگری باشم با افراد قابل اعتمادی از دوستان و اقوام که احتمال می‌دهم از موضوع باخبر باشند تماس می‌گیرم تا مطمئن شوم. تا از صحت موضوع مطلع نشده‌ام با او هیچ‌جا نمی‌روم.

۵) اگر در یک مکان تاریخی عمومی (مثلًا استخر) باشی و فردی سعی کند به بخش‌های حساس بدنتان دست بزنند چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون اول و قانون سوم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: با تمام قدرتم سر آن فرد فریاد می‌زنم "به من دست نزن" و با آخرین سرعتی که می‌توانم محل را ترک می‌کنم چون این بدن من است. همچنین موضوع را با والدین یا فرد معتمدی که همراهم است درمیان می‌گذارم.

و) اگر در حالی که باران می‌بارد شما در راه رفتن به مدرسه باشی و اتومبیلی توقف کند و راننده از شما دعوت کند که سوار بشوی چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون اول و قانون چهارم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: نیازی نیست که برای پاسخ دادن به اتومبیل نزدیک شوم. اگر والدینم اجازه نداده باشند، از همان فاصله‌ای که ایستاده‌ام، به او می‌گویم: "نه متشکرم". اگر راننده اصرار کرد باز هم به او نه می‌گویم و راه خودم را پیش می‌گیرم. همچنین موضوع را وقتی که به مدرسه رسیدم به معلم و وقتی که به خانه رسیدم به والدینم می‌گویم.

۴) اگر شما در زمین بازی مشغول بازی باشی و یک بزرگسال به سراغتان بیاید و از شما بخواهد تا در یافتن توپ گم شده اش به او کمک کنی، شما چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون اول و قانون چهارم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: بزرگسالان باید از بزرگسالان دیگر کمک بخواهند. به آن فرد می‌گویم که من باید قبل از رفتن به جایی اول به والدین یا فرد همراهم اطلاع بدهم. همچنین جریان را به والدینم می‌گویم.

۵) اگر پرستار یا مربی‌تان از شما بخواهد که روی پایش بنشینی و او در حالی که داستانی برای شما می‌خواند عکس‌هایی از آدمهای برهنه به شما نشان بدهد چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون چهارم بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: از او دور می‌شوم و جریان را به والدینم می‌گویم.

تمرین موقعیت‌های گوناگون به کودکان کمک می‌کند تا در زمینه ایمنی فردی به اعتماد به نفس بالاتری دست یابند. هرقدر فرصت تمرین این مهارت‌ها بیشتر باشد قدرت یادگیری و به کارگیری راهکارهای خود محافظتی در آنها بیشتر می‌شود

۶) اگر در حال استفاده از اینترنت برای کار مدرسه‌تان باشی و یک پیغامی برای شما برسد که از تان بخواهد فرمی را شامل نام، آدرس، تولد و شماره تلفن وارد کنی تا برنده یک جایزه شوی چه می‌کنی؟

(این موقعیت براساس قانون اول بنا شده است).

پاسخ مطلوب کودک باید چنین باشد: اطلاعات شخصی ام را در اینترنت قرار نمی‌دهم. چون هیچ وقت هیچ‌کس نمی‌تواند بگوید که این اطلاعات چگونه و توسط چه کسی استفاده خواهد شد.

شما می‌توانید موقعیتها را جالب دیگری هم خودتان خلق کنید و درک کودک را از این قوانین مورد بررسی قرار دهید. تمرين موقعیتها گوناگون به کودکان کمک می‌کند تا در زمینه ایمنی فردی به اعتماد به نفس بالاتری دست یابند. هرقدر فرصت تمرين این مهارت‌ها بیشتر باشد قدرت یادگیری و به کارگیری راهکارهای خود محافظتی در آنها بیشتر می‌شود.

بگذرید کودکتان از شما سؤال کند

کنجکاوی جنسی کودکان بسته به هوش و روابط اجتماعی آنها از ۳ تا ۶ سالگی شروع می‌شود. آنچه مهم است این است که بچه‌ها شوق و هیجان زیادی در کشف جنسیت خودشان دارند. دنیای ذهن کودک بسیار پاک و معصوم است و اگر سوالاتی می‌پرسد، والدین نباید احساس شرم، ناراحتی یا عصبانیت پیدا کنند و نکاهشان باید همسو با نگاه کودک باشد. او با دنیای خودش و از دنیای پاک و معصوم خود از والدین سؤال می‌کند. بنابراین اگر والدین دربرابر هر سؤال جنسی به هر نوعی در مقابل بچه‌ها قرار گرفتند نباید شرم و حیانشان دهند، در غیر این صورت نمی‌توانند به او کمک کنند. اگر والدین سؤالات ابتدایی بچه‌ها را دربرابر مسائل جنسی به این شیوه پاسخ دهند اثرات منفی دارد.

اول اینکه کودک از این به بعد در این مورد از آنها مشورت نمی‌گیرد. دوم اینکه منبع آگاهی‌شان را همسن و سالان خودشان یا منابع نامطمئن بیرونی قرار می‌دهند و بیشتر در معرض خطر قرار می‌گیرند و بالاخره اینکه ناراحتی و عصبانیت آنها از سؤال کودک به او احساس گناه و شرم

غیرضروری می‌دهد. بنابراین اگر بعدها مشکلی برایش پیش بیاید و خطری او را تهدید کند به والدین نمی‌گوید.

چطور به کودکتان آموزش دهید شما چه می‌توانید بکنید؟

به کودکان خود نام‌های مناسب اعضای بدن را بیاموزید

حتی‌ما بزرگسالان از نام بردن اعضای بدنمان خجالت زده می‌شویم و اغلب از ارگان‌های جنسی خودمان به عنوان «قسمت خصوصی» یا «پایین تن» یا «قسمت‌های زنانه» اسم می‌بریم. من مطمئنم همگی اسمهای مستعاری برای این بخش‌ها داریم - مثلاً من آموخته بودم که مهبل خود را «مری کریسمس» بنامم، و برادرم یاد گرفته بود که آلت جنسی خود را «دیدلر» بخواند!

اما آموزش نام‌های مناسب بخش‌های بدن چه اشکالی دارد؟ با آموزش نام‌های مناسب بخش‌های بدن به کودکان، اگر آنها به شیوه‌ی سوء استفاده آمیزی لمس شوند می‌توانند بگویند که چه بر سر آنها آمده است. با استفاده از نام‌های مناسب، هر مخاطبی دقیقاً می‌فهمد که آنها درباره‌ی چه چیزی حرف می‌زنند و احتمال تفسیر غلط از حرف کودکان به کمترین حد خود می‌رسد. مثلاً اگر کودکی بتواند بگوید «او مهبل من را با قضیب خود لمس کرد» بسیار کمتر گیج کننده است از این که او بگوید «او مری کریسمس مرا با دیدلر خود لمس کرد»!

اسم نبردن از ارگان‌های جسمی یا با «جاها‌ی خصوصی» خواندن آنها، برای کودک به معنای این است که درباره‌ی چه چیزهایی اشکال دارد حرف بزنند و درباره‌ی چه چیزهایی اشکالی ندارد.

آموزش صريح کودکان از سنین کم درباره‌ی نام‌های بیولوژیکی صحیح به کودکان کمک می‌کند تا احساس کنند در حرف زدن درباره‌ی ارگان‌های جنسی تابو و یا خجالت آور نیست. و بی تردید در صورت بروز سوء استفاده جنسی از کودک، حرف زدن و یا حرف نزدن از سوء استفاده نتایج بسیار متفاوتی دارد.

تماس سالم / تماس ناسالم

قانونپایه ای شماره یک این است که به کودکانتان بیاموزید که بدن آنها به خودشان تعلق دارد. آنها حق دارند که تصمیم بگیرند با بدن شان چه بکنند، و چه کسی به بدن شان دست بزنند، و چگونه دیگری بدن آنها را لمس کند. ضروری است به آنها همان حقوق ما اعطای شود.

به کودک خود بیاموزید تا با احترام به بدن افراد دیگر، به بدن خود احترام بگذارند. ضروری است به کودکان گفته شود کاری را با بدن دیگری نکنند که او دوست ندارد.

مثلاً، اگر آنها روی شما بالا و پایین می‌پرند، شما می‌توانید بگویید «من نمی‌خواهم که تو روی من بالا و پایین بپری، لطفاً بس کن.» به همین طریق اگر آنها خواهر و برادر خود را نیشگون می‌گیرند، آن خواهر و برادر باید بتواند بگویید «بس کن!»- و به کودکان تان یاد دهید که باید به این درخواست احترام بگذارند. الگو سازی و مطلق دیدن حقوق، فهم این موضوع را برای کودکان آسان تر می‌کند.

به خواسته‌های آنها احترام بگذارید - و بگذارید بدانند که هیچ کسی-حتی شما-حق ندارد که آنها را بدون اجازه لمس کند. پیش از لمس کودکتان مثلاً از او بپرسید. «به من اجازه می‌دهی که در پوشیدن کفش هایت به تو کمک کنم؟» تصور نکنید که این موضوع اشکالی ندارد. از آنها برای این که پیش از خواب ببوسیدشان اجازه بگیرید- درخواست یک بوسه نکنید. آنها را مجبور نکنید وابستگان را بدون این که تمایل داشته باشند ببوسندو به آنها بیاموزید که محترمانه بگویند «الان دوست ندارم ببوسم».

به آنها بگویید «تماس خوب چیست؟»

تماس خوب، تماسی است که احساس امنیت بدهد یا تماسی است که به باعث شود ما احساس خوبی داشته باشیم و لبخند ببر لب بیاوریم. تماسی است که به ما این احساس را بدهد که مراقبمان هستند. سعی کنید برای کودکان توضیح دهید که برخی تماس‌های ناراحت کننده، تماس‌های خوب و لازم هستند. مثل تمیز کردن بریدگی، زیرا موجب التیام زخم می‌گردند.

• به کودکان بگویید «تماس بد» چیست؟

تماس بد تماسی است که احساسات آنها را جریحه دار کند. مثل لگد زدن یا هل دادن.

• به آنها بگویید «تماس ناخواسته» چیست؟

تماس ناخواسته تماسی است که شما در آن لحظه به آن تمایلی ندارید. مانند تاب خوردن اغلب خوشآیند است، اما بعد از یک غذای حسابی ممکن است تمایلی به آن نداشته باشد.

• به آنها بگویید «چه تماسی سوء استفاده‌ی جنسی» است؟

نامیدن این نوع تماس به عنوان سوء استفاده جنسی، آشکار می‌سازد که این تماس کاملاً متفاوت از انواع دیگر تماس هاست. تماس سوء استفاده جنسی؛ تماس هر قسمتی از بدن کودک است که موجب ترس کودک، وحشت، یا تردید او می‌شود. به کودکان توضیح دهید که ممکن است این تماس احساس «خوب» یا هیجان انگیزی در آنها بوجود آورد که این احساس غیرمعمول است. این تماس که غالباً از سوی سوء استفاده کننده خواسته می‌شود که پنهان بماند، همان سوء استفاده جنسی است. برای آنها روش سازید تماس سوء استفاده جنسی همچنین ممکن است از روی لباس آنها رخ دهد- مثلاً اگرکسی از روی شلوار به اندام تناسلی آنها دست بزند.

وقتی شما کودک خود را لمس می‌کنید، از آنها بخواهید که به شما بگویند که این تماس چگونه تماسی است. از آنها سؤال هایی از این قبیل بپرسید که «دقیقاً حالاً، اشکالی ندارد که یک بزرگسال شکم شما را لمس کند؟» آنها را تشویق کنید تا پاسخ هایشان را برایتان تشریح کنند.

«نه» گفتن!

از سنین بسیار پایین، به کودکان آموژش داده می‌شود که حرف بزرگترها را گوش کنند و «هر چه به تو گفته شده را انجام بده»! و البته برای کودکان کم سن و سال تفاوت گذاری میان قوانینی که باید از آن اطاعت کنند و قوانینی که نباید اطاعت کنند، سخت است.

به کودکتان بیاموزید که آنها حق «نه» گفتن دارند! از آن جایی که اکثریت سوء استفاده از کودکان، نه بر مبنای زور، که بر مبنای متقادع کردن است، آموختن این موضوع به کودکان که با قدرت و جدیت «نه» بگویند واقعاً تفاوت زیادی در موقعیت‌های مختلف ایجاد می‌کند. کودکان نیاز خواهند داشت تا تمرین کنند که چگونه «نه» بگویند! به همین دلیل و دلایل دیگر تمرین با آنها ایده‌ی خوبی است. شما می‌توانید برای آن یک بازی بسازید. این بازی نباید برای آنها ترسناک باشد، اما می‌تواند به آنها کمک کند

که اگر کسی قصد سوء استفاده از آنها را داشت، اعتماد به نفس «نه» گفتن را داشته باشند.

روشن است که مواردی وجود دارد که کودکان اجازه ندارند «نه» بگویند و این جا است که اشکال و ابهام رخ می دهد. برای کودکان روشن کنید که آنها حق دارند که به هر کسی که می خواهد مهبل، قضیب، پستان ها، باسن آنها - یا هر جایی که طبیعتاً با پوشیدن مایو، پوشانده می شود- را دست بزنند «نه» بگویند. برایشان روشن کنید که آنها حق دارند با صدای بلند «نه» بگویند، حتی اگر طرف مقابل یک بزرگسال باشد و برای این نه گفتن دچار دردسر نخواهند شد. به کودکان بگویید به احساساتشان اعتماد کنند و اگر درباره ی چیزی احساس خوبی ندارند - بگویند «نه»!

ممکن است بعضی موقع لازم باشد کسی بدن آنها را لمس کند- مثلاً پزشک هنگام معاینه - اما برای آنها روشن سازید که این لمس وقتی بدون اشکال است که شما همراهشان باشید و مستقیماً به آنها اعلام کنید که این تماس اشکالی ندارد. شما می توانید توضیح دهید که این تماس «خوب» است زیرا برای سلامتی لازم است.

شما می توانید سناریوهایی را برای آنها آماده کنید و با آنها بازی «بله یا نه» انجام دهید و از آن ها بخواهید بگویند که آیا اشکالی ندارد که در این موقعیت ها «نه» بگویند؟ از آنها بخواهید تا پاسخ هایشان را تشریح کنند. مثلاً:

آیا اگر مادرت از تو بخواهد اتاقت را تمیز کنی درست است که نه بگویی؟

آیا اگر پدرت از تو بخواهد که دندان هایت را مساوک بزنی درست است که نه بگویی؟

آیا اگر عمومیت از تو بخواهد که روی زانوهاش بشینی و تو نخواهی، درست است که نه بگویی؟

آیا اگر معلمت به قضیب تو دست زد درست است که نه بگویی؟

آیا اگر یک بزرگسال دستش را بر روی سرت کشید درست است که نه بگویی؟

آیا اگر یک بزرگسال بخواهد مهبل تو را قلقلک دهد، حتی اگر احساس خوبی به تو بدده، درست است که نه بگویی؟

آیا اگر یک بزرگسال بخواهد تو کاری بکنی که احساس می کنی غلط است، درست است که نه بگویی؟

آیا اگر یک بزرگسال از تو بخواهد که رازی را به والدین نگویی، آیا درست است که نه بگویی؟

آیا اگر یک بزرگسال از تو بخواهد که کمربندت را باز کنی درست است که نه بگویی؟

آیا اگر خواهرت از تو بخواهد که مهبل اش را لمس کنی آیا درست است که نه بگویی؟

آیا اگر تو حالت خوب نباشد و معلمت از تو بخواهد که شلوارت را پایین بکشی درست است که نه بگویی؟

بازی ساختن و چک کردن مرتب این موارد کمک می کند که آنها نه گفتن را در همان زمان تمرين کنند. برای کودکان بزرگترشما می تونید این بازی را به بازی «چه می کنی اگر...؟» تغییر دهید تا سناریو ها را پیچیده تر کنید که موقعیت هایی را که آنها احتمالاً با آن مواجه خواهند شد را منعکس کند.

به کودکان تان درباره ی رازهای «بد» آموزش دهید

«هیچ کس به اندازه ی یک کودک راز نگهدار نیست.» (ویکتور هوگو)

اغلب سوء استفاده کنندگان به قربانیان شان می گویند آنچه برای آنها اتفاق افتاده است را همچون یک راز پیش خود نگه دارند. از سنین پایین به کودکانمان می آموزیم که بعضی چیزها را نگویند ... که راز نگه دار باشند... که لباس های کثیف در لباسشویی نباید در معرض دید قرار بگیرد. تعجبی ندارد که برای کودکان این موضوع گیج کننده باشد!

به کودکانتان بیاموزید که هر رازی که آنها را ناراحت می کند، را می توانند بگویند. هر رازی که موجب شود آنها حس بدی داشته باشند، غمگین شوند یا بترسند، رازی است که باید گفته شود... بارها تکرار کنید، کودکان نباید قولی را که موجب می شود در درون حس بدی کنند، نگه دارند.

به کودکانتان تفاوت میان راز و موضوع غیرمنتظره را بگویید: یک موضوع غیرمنتظره چیزی است که بعداً می

توانید آن را بگویید؛ راز چیزی است که از شما خوسته شده است هرگز نگویید.

به علیم هشدار دهنده در بزرگسال‌ها دقت کنید

کودکان علیمی را نشان می‌دهند که همه آنها خوب نیستند، اما علیمی هم هستند که از سوی سوء استفاده کنندگان نمایش داده می‌شود. به خاطر بسپارید که معمولاً سوء استفاده کنندگان شبیه آنچه که شما از ظاهر یک سوء استفاده کننده در نظر دارید نیستند. بر عکس برخلاف تصویرهای محبوب رسانه‌های جمعی، آنها شبیه دیو یا شبیه چهره‌های جنایتکاران که با نگاه هایشان در عکس‌ها به شما زل زده اند نیستند. سوء استفاده کنندگان به خوبی می‌توانند جلب اعتماد کنند. این همان شیوه‌ی عمل آنها است و به نظر می‌رسد که آنها بهترین آدم‌ها هستند؛ یاری رسان ترین، با فکرترین، و دوست داشتنی ترین. البته، به کسی به خاطر این که خوب و دوست داشتنی است، مظنون نشوید که سوء استفاده گر است. در واقع منظور ما این نیست که اگر به کسی چون ویژگی‌های یک دیو پدوفیلی را ندارد مظنون بودید او را کنار بگذارید.

مراقب بزرگسالانی باشید که

حریم خصوصی کودکان را نادیده می‌گیرند و یا به آن تجاوز می‌کنند.

به ابراز علاقه فیزیکی اصرار می‌کنند حتی وقتی که کودکان احساس ناراحتی می‌کنند.

اصرار دارند که «زمان‌های مخصوصی» را دور از بزرگسالان و کودکان دیگر صرف کنند.

زمان زیادی را به جای این که با بزرگترها صرف کنند با بچه‌ها می‌گذرانند.

بی هیچ دلیلی برای کودکان هدایای گران قیمت می‌خرند.

آشکارا تلاش زیادی برای نزدیک شدن به کودکان می‌کنند.

پیش از این حرفهایی درباره‌ی سوء استفاده جنسی آنها از کودکان وجود داشته است.

احساس آرامش به شما نمی‌دهند ... حتی اگر نتوانید بگویید چرا.

به نظر می رسد که کودک شما یا دیگر کودکان از او می ترسند.

کودک شما یا دیگر کودکان تمایل ندارند با آنها تنها بمانند.

- کسانی که قرار است از کودکانتان مراقبت کنند را مورد پرسش قرار دهید و آنها را تحت نظر بگیرید.
- از هر سازمانی عدم سوء سابقه جنایی و توصیه نامه های از متخصصان را بخواهید.
- درباره‌ی دوره های آموزشی کارکنان / سیاست های شان در صورت ظن به سوء استفاده، بپرسید.

اگر به نظر رسید کودکی احساس آرامش ندارد و یا اصرار دارد که با بزرگسال خاص باشد، از آنها علتی را بپرسید. برای گرفتن پاسخ اصرار کنید.

اگر یک بزرگسال کودکی را با خود به گردش می برد، از دلیل آن اطمینان حاصل کنید. مطمئن شوید که آنها می دانند شما از آن والدینی هستید که می پرسید!

همیشه از کودکتان درباره‌ی این که چگونه روزش را گذرانده است، سؤوال بپرسید. سئوالهای واضحی بپرسید و اگر به نظر می رسد که در پاسخ تعلل می کنند، برای گرفتن پاسخ اصرار کنید. به این که چه فعالیت هایی در یک گروه مناسب است فکر کنید. بپرسید چرا بعضی فعالیتها دو نفری انجام می شود.

«مزاحمان جنسی ماسک زشتی برچهره ندارند. آنها زرهی از اعتقاد بر تن دارند». پتی رایز هاپسون

غريبه - خطر

گرچه اغلب خطرهایی که کودکان را تهدید می کند از سوی افراد غريبه نیست؛ اما ضروری است که به کودکانتان درباره‌ی خطر غريبه ها آموزش دهيد. برخی تکنيک های بسيار ساده می توانند به کودکتان کمک کند که خود را نجات دهد.

به کودکتان کمک کنید که یک غريبه را شناسايی کند. وقتی با هم بيرون هستيد از کودکتان بپرسيد «آيا آنها غريبه اند؟» روشن کنيد که حتی اگر چهره یک نفر را بشناسيد، آن شخص می توانند همچنان غريبه بمانند. (مثلًا خانمی که در یک مغازه کار می کند.).

به کودکتان بگویید هرگز با غریبه ها حرف نزند مگر این که با بزرگتری باشند که به او اعتماد دارند و هرگز با یک غریبه جایی نروند. بزرگترهای قابل اعتماد را به او بشناسانید.

اگر غریبه ای به آنها نزدیک شد و از آنها خواست با آنها جایی بروند- به کودک خود بیاموزید که شلوغ بازی دربیاورد. به آنها بگویید سرو صدا کنند، به جایی فرار کنند که شلوغ است، فریاد بزنند و غیره ... هر چه سریعتر به کسی بگویند.

فریاد بزن، فرار کن، حرف بزن!

به کودک خود آدرس خانه و شماره تلفن خود را بیاموزید. اطمینان یابید که آنها شماره‌ی فرد قابل اعتماد دیگری را نیز جایی نوشته اند و با خود دارند.

اگر جایی می‌روید که ممکن است از کودک خود جدا شوید، یک « محل قرار » داشته باشید، مثلاً کنار فواره.

(اگر به اندازه‌ی کافی بزرگ هستند) برای آنها یک بلیط اعتباری و یک کارت تلفن برای موقع ضروری بخرید.

اطمینان یابید که آنها می‌دانند چگونه به شماره‌های ضروری زنگ بزنند و می‌دانند که چه باید بگویند.

اگر نمی‌توانید به دنبال کودک خود بروید یک « حرف رمز » داشته باشید. اطمینان یابید کودکتان می‌داند که نباید با بزرگتری که اسم رمز را نمی‌داند جایی برود.

به کودک خود همراهی با دیگران را بیاموزید- مثلاً دو تایی یا در گروه قدم زدن.

فعالیتهای اینترنتی

آمار ترسناک است؛ اما از هر ۵ کودک، یک نفر در فضای مجازی با تقاضاهای جنسی در برابر پول مواجه می‌شود و یک نفر از هر دو نفر با چیزهای آشکار جنسی در این فضا مواجه می‌شود. کودکان امروز اغلب کار با کامپیوتر را به خوبی بلدند، اغلب بیش از ما - گرچه اینترنت منبع ارزشمندی است اما به همان اندازه می‌تواند زمین شکار خطرناکی برای افراد پدوفیل باشد تا با کودکان و نوجوانان ارتباط برقرار کنند.

از فیلتر شکن برای مسدود کردن چیزهای نامناسب استفاده کنید. کوکی ها می توانند از کار بیفتد. برای اطلاعات درباره ای این که چگونه محتواهای ویژه ای را مسدود کنید، لطفا با ISP (شرکت خدمات دهنده اینترنت) خود تماس بگیرید و یا [اینجا-<http://kids.getnetwise.org/tools/filters>] را ببینید.

کامپیوتر را در جایی که همه ای خانواده می توانند باشند بگذارید و همان دور و اطرافبرای نظارت از چگونگی استفاده از آن حضور داشته باشد.

سایت های مناسب برای کودکان را مشخص کنید و از کودکان بخواهید که به آنها نگاه کنند.

برای یاد دادن نحوه ای استفاده از اینترنت به کودکان تان وقت صرف کنید.

قراردادی با کودکتان درباره ای استفاده از کامپیوتر ببنید. برای قرارداد های استاندارد [اینجا-<http://kids.getnetwise.org/tools/toolscontracts>] را ببینید.

زمانی را که کودکتان مجاز است از اینترنت استفاده کند محدود کنید.

دسترسی کودکتان را به چت روم های غیر کنترل شده مسدود کنید. هرگز موافقت نکنید که کسی را از طریق چت روم ملاقات کند.

کارت اعتباری و قبض تلفن خود را از جهت هزینه های نا آشنا چک کنید.

هر گونه پیام تهدید آمیز یا نامناسب را به ISP خود گزارش کنید.

به کودکتان بگویید هرگز هیچ گونه اطلاعات شخصی، اسم، آدرس، سن، شماره تلفن، ایمیل، مدرسه، مکان، یا عکس را آنلاین نفرستد.

اگر کودک شما «دوست» اینترنتمی جدیدی دارد، اصرار کنید که -به آن دوست از طریق اینترنت «معرفی» شوید.

اگر کودک شما درباره ای استفاده از اینترنت چیزی را مخفی نگه میدارد، دلیلش را از او سوال کنید.

اگر اتفاق بدی افتاد؟

اجازه بدهید موضوعی را مشخص کنم. مهم نیست شما چقدر والدین عالی ای هستید و مهم نیست شما چقدر خوب کودک خود را برای مقابله با خطر سوء استفاده آماده کرده اید و آنها را به شروط حفظ سلامت کودک مجهز کرده اید، گاهی در هر حال سوء استفاده از کودکان رخ می دهد. شما نمی توانید همیشه با کودکتان باشید. این امر غیر ممکن است. تمام کاری که می توانید انجام دهید این است که خطرات را بگویید و اگر آن چه که نباید، رخ داد، در جایگاهی باشید که بتوانید سوء استفاده را به سرعت تشخیص دهید. بسیاری از متخصصان سلامت روانی معتقدند که به طور متوسط هر چقدر سوء استفاده بیشتر طول بکشد، پیامدهای بد بالقوه‌ی جسمی و روانی برای قربانی بیشتر ادامه می یابد. به طریق مشابه، شیوه ای که شما با سوء استفاده از کودک مواجه می شوید و کنار می آید، می تواند تاثیر بسیار بزرگی بر احیای کودکان داشته باشد.

تشخیص علایم سوء استفاده جنسی از کودکان

لطفا به خاطر بسپارید که کودکان تنها برخی از این علایم را خواهند داشت. همچنین این علایم ضرورتا به این معنی نیست که کودک شما مورد سوء استفاده قرار گرفته است. اینها شاخص‌هایی برای سوء استفاده احتمالی هستند، اما علایم قطعی نیستند. مهم است که آگاه باشیم، بی آن که نتیجه گیری‌های غیر معتبر و بی پایه داشته باشیم. کودکی که سوء استفاده جنسی شده است/احتمالاً علایم زیر را خواهد داشت.

تغییرات رفتاری

- خیلی خودشان را به شما می چسبانند یا وقتی شما می خواهید ترکشان کنید به شدت گریه می کنند.
- به سختی می خوابند؛ نمی خواهند به رختخواب بروند؛ کابوس می بینند یا دچار بختک می شوند؛ از تاریکی می ترسند.
- به رفتارهای کودکانه پیشین خود باز می گردند. مثلا انگشت شست خود را می مکند، جای خود را خیس می کنند، عروسک‌های خود را می خواهند، خودشان را کثیف می کنند و غیره.
- در مدرسه مشکل دارند، مثلا مسایل مربوط به انضباط، کم توجهی، تغییر در انجام کارهای مدرسه و غیره .

- ترس از یک شخص یا مکان خاص. دوری گزیدن از دیگران .
- بی عیب و نقص بودن و بسیار با ادب بودن، آرامش، به شدت دنبال رضایت، نمرات بسیار عالی هستند.
- عدم تعادل شدید احساسی
- از دست دادن حافظه، یا طفره رفتن وقتی از آنها سئوالی می شود.

مسایل مربوط به سلامتی

- تغییر در عادات غذایی، مثلا پرخوری/ کم غذایی؛ وسواس، بدغذا شدن.
- بی تابی رفتارهای خود ویرانگر همچون کوبیدن سر به دیوار، خودآزاری، استفاده از الکل، مواد مخدر، آسیب زدن به مهبل.
- احساس ناراحتی در مهبل، خونریزی، حساسیت، قرمزی، بثورات پوستی، خارش، خروج مایع ، بوی بد.
- عفونت مجاری ادراری طولانی مدت.
- ضعف های عمومی سلامتی مثلا سردردهای ادواری، دل درد، گلودرد.
- افسردگی، اضطراب، تصمیم به خودکشی.

رفتار جنسی نامناسب

- لمس بیش از حد مهبل یا خود ارضایی در برابر دیگران.
- استفاده از زبان نامناسب برای آن سن، مثلا نقاشی های سکسی.
- داشتن رفتارهای سکسual بزرگتر از سن، و یا بی پرده.
- پنهان کردن ویژگی های جنسی ثانوی مثلا پوشیدن لباس های گشاد، محکم بستن پستان ها.
- تلاش برای غیر جذاب شدن، مثلا دیگر آرایش نکردن، حمام نکردن، چاق شدن.
- ترس از درآوردن لباس یا امتناع از درآوردن لباس در کلاسهای باشگاه ورزشی.
- تماس های جنسی نامناسب برقرار کردن با دیگر کودکان.

در صورت مظنون شدن چه کاری باید انجام دهیم ؟

گرچه بسیار سخت است، سعی کنید آرام بمانید. کودکان به والدینشان نگاه می کنند تا بدانند که چه باید بکنند، و اگر آنها ببینند شما وحشت زده اید، احتمالاً ترس و دلهره ای آنها نیز بیشتر می شود.

اگر شما مشکوک هستید- مهم نیست چقدر شکتان مبهم است- کمک بخواهید. سعی نکنید به تنها ای با همه ای این مسایل کنار بیایید؛ زیرا کنار آمدن با این موضوع در خفا، تنها احساس شرم را در کودکتان بیشتر می کند. البته با این موضوع با همان حساسیتی که شایسته اش است برخورد کنید، اما متخصصان را از همان آغاز در این موضوع درگیر نکنید.

موضوع را گزارش دهید

گام اول حتی پیش از این که با کودک خود حرف بزنید این است که افرادی را که به آنها مشکوک شده اید به تیم حفاظت از کودکان در محل خود (پلیس یا اورژانس اجتماعی)، گزارش دهید- و اجازه دهید آنها درباره ای این موضوع تحقیق کنند. البته شما از سر غریزه می خواهید خود با کودکانتان حرف بزنید و تایید آنها را درباره ای کودک آزاری بگیرید- اما با انجام این کار شما با پرده برداشتن از بخشی از حقیقت، این خطر را ایجاد کرده اید که تحقیقات را غیر ممکن کنید. علاوه بر این، بسیاری از کودکان احتمالاً می ترسند که پیش از همه برای والدینشان پرده از این راز بردارند؛ چون می ترسند که شما را ناراحت یا عصبانی یا سرخورده کنند و از این قبیل دلایل. از این رو احتمال این که آنها برای یک متخصص حرف بزنند بیشتر است. کار شما در این زمان این است که والدین دوست داشتنی ای باشید. بگذارید آنها بدانند که شما هنوز به آنها عشق می ورزید، که آنها برای شما ویژه اند، که شما عصبانی نیستید.

به کودک خود و به نیازهایش گوش فرادهید

در این زمان، به این که کودک می داند که چه کمکی می خواهد، اعتماد کنید. گرایش اغلب والدین بر این است که همه چیز را بهتر کنند... و همه ای آن چه که پیش آمده است را درست کنند- و متسافانه این چیزی نیست که بشود درست کرد. کودکان می توانند بیاموزند که بر خشونتی که تجربه کرده اند غلبه کنند، اما باید این امر را با شیوه ای خود انجام دهند. به آنها اجازه دهید که کم یا زیاد، همان

اندازه که مایل اند با شما حرف بزنند. آنها را برای برهملا کردن جزییات دردناک، تحت فشار نگذارید مگر این که آنها بخواهند - و نسبت به این حقیقت حساسیت داشته باشید که برخی کودکان احتمالاً ترجیح می‌دهند با یکی از وابستگان مورد اعتماد یا یک متخصص سلامت روان حرف بزنند. این کنار گذاشتن شما نیست. روشن سازید که شما آنجایید تا هر وقت و هر جور که آنها نیاز دارند به آنها گوش دهید.

به کودک خود اطمینان دهید

کودک شما احتمالاً از این که کس دیگری درباره‌ی سوءاستفاده ای که از او شده است چیزی بفهمد، بسیار می‌ترسد. ممکن است سوءاستفاده کننده به آنها گفته باشد کسی حرفهای آنها را باور نمی‌کند، یا این که اگر موضوع را به کسی بگوید برای آنها مشکل پیش می‌آید، یا مادر دیگر دوستشان نخواهد داشت. از همان آغاز روشن سازید که به آنها باور دارید. روشن سازید که مهم نیست چه اتفاقی افتاده است، این اشتباه آنها نبوده است. به آنها اطمینان دهید که کار درستی کرده اند حرف می‌زنند، و این که شما بسیار به آنها به خاطر شجاعت شان افتخار می‌کنید. اجازه دهید آنها بدانند شما عاشق شان هستید و همیشه خواهید بود.

با سوءاستفاده گر جنسی مواجه نشوید

مهم نیست چقدر شما مایلید، با سوءاستفاده گر جنسی مواجه شوید، این کاررا به متخصصین بسپارید. انرژی شما، در این زمان باید صرف دادن احساس امنیت و عشق به کودک خود شود و صرف انرژی بر روی سوءاستفاده گر جنسی توانایی شما را برای انجام این کار محدود می‌کند. کودک احتمالاً احساس بسیار پیچیده ای نسبت به سوءاستفاده گر جنسی دارد به خصوص اگر او از اعضای خانواده باشد و بنابراین دیدن این که شما از دست آنها خشم دیوانه کننده ای دارید موجب احساس گناه در آنها می‌شود.

مواجه شدن با سوءاستفاده گر همچنین می‌تواند برای شما خطرناک باشد چون افراد وحشت زده کارهای وحشتناکی می‌کنند. و نهایتاً، شما ناخواسته شواهدی که علیه آنها است را به آنها می‌گویید.

برای خود کمک بخواهید

سوء استفاده از کودک یکی از بدترین چیزهایی است که والدین می‌توانند با آن کنار بیایند. مهم است که شما برای خود کمک بخواهید زیرا بدون این امر، شما احتمالاً نمی‌توانید از کودک خود به شیوه‌ای که او نیاز دارد، حمایت کنید. سازمان‌های حمایت کننده ای برای والدین کودکانی که از آنها سوءاستفاده شده است وجود دارد، همچنین مراکز خدمات اجتماعی، می‌توانند شما را در ارتباط با افرادی که می‌توانند به شما کمک یاری رسانند.

درست است که سن آموزش جنسی از ۳ سالگی شروع می‌شود اما والدین باید بدانند که تنها در صورتی که کودک از آنها سوال کرد باید پاسخ دهند نه اینکه خودشان بی‌مقدمه برای کودک توضیح دهند. ممکن است والدین در کودک رفتاری ببینند که احساس کنند او آمادگی آموزش جنسی را دارد، مثلاً وقتی که کودک اندام جنسی‌اش را نمی‌پوشاند. والدین باید به خاطر داشته باشند که سؤالات کودک را به صورت کلی و متناسب با سن او پاسخ دهند. مثلاً اگر کودک می‌پرسد: «مامان من از کجا او مدم» مادر پاسخ می‌دهد «از شکم» و اگر چرایی این مسئله را پرسید مادر می‌گوید: «بچه باید جایی رشد کنه که گرم و آروم باشه و کسی به اون صدمه نزنه و اینجا بهترین جاست.»

هرچه سن کودک بالاتر می‌رود پاسخ‌ها می‌تواند بسط بیشتری پیدا کند. در آموزش به کودک خصوصی کردن و شخصی نشان دادن اندام‌های جنسی به بچه‌ها مهم است زیرا یاد می‌گیرند که از خودشان مراقبت کنند. نکته مهم آن است که در این آموزش نباید کودکان به خاطر اندام جنسی‌شان شرم‌سار شوند. به عنوان مثال می‌توان به کودک گفت «کسی اجازه نداره به چشم و گوش تو دست بزن» و حتی خودت هم نمی‌تونی و باید مراقب باشی.

بعضی از اندام‌ها مثل چشم و گوش ماست و خیلی خصوصی است و هر کسی نباید به آن دست بزنند. همون‌طور که اگر کسی به چشم و گوشت دست زد می‌اید به من می‌گی، درباره این قسمت هم اگر کسی دست زد می‌اید به من می‌گی و از من کمک می‌گیری.» به این ترتیب کودک اول از همه مراقبت از خود را یاد می‌گیرد و دوم اینکه اگر تعرضی پیش آمد بلافاصله والدین را مطلع می‌کند. اگر والدین پیام عیب است و زشت است به کودک بدھند، اگر تعرضی پیش بیاید شرم و اضطرابی پیدا می‌کند که آن را بازگو نمی‌کند.

خيال کودکان را راحت کنيد

اگر والدین در مورد آزار و تعارض جنسی کودک حرفی نزنند و موضوع را نادیده بگیرند، کودک فکر می‌کند گناهی انجام داده. بدترین کار این است که به او حمله کنید. در این صورت مشکلات او بیشتر خواهد شد. بهترین راه این است که در مورد تجربه تلخی که داشته گفتوگو شود. اگر کودک به والدین بگوید و والدین نیز با او همدردی کنند و به راه حل هم برسند می‌توانند از اضطراب دور شوند و آگاهانه زندگی عادی‌شان را داشته باشند.

بهتر است به کودک گفته شود «ما درباره این موضوع حرف زدیم و راه حل دادیم و بهتر است زندگی‌مان را داشته باشیم اما اگر سؤالی داشتی می‌توانی هر وقت خواستی از ما بپرسی.» به این ترتیب موضوع را به خود کودک و اگذار می‌کنید تا هر وقت لازم دید با شما صحبت کند. حتی اگر والدین از ترس آبرو روی این مسئله سرپوش می‌گذارند باید بدانند که دستکم بین خودشان این مسئله باید حل شود و امنیت و هم‌دلی به کودک داده شود. به او اطمینان دهند که خداوند ناظر همه ماست و فردی که کار زشتی با او انجام داده یا او را آزار داده جزا خواهد شد.

به این عوارض دقت کنید

کودکی که مورد تعریف قرار می‌گیرد به خصوص اگر با خشونت همراه باشد دچار پدیده PTSD یا استرس پس از حادثه می‌شود. یعنی اتفاق بدی برای او پیش آمده و تمام شده ولی حجم احساس منفی و هیجان در او مانده است. عزت نفس و حرمت نفس در این موضوع به شدت در معرض خطر است. کودک با به یادآوری موضوع دچار حمله اضطرابی می‌شود. حتی اگر خودش را کنترل کند حمله اضطرابی تبدیل به اضطراب انتشاری در موضوعات دیگر می‌شود مثلاً اینکه از فضای بسته و از صدای بلند می‌ترسد و به اصطلاح دامنه ترس‌هایش افزایش پیدا می‌کند. ضمن آنکه ممکن است افکار وسواسی پیدا کند و با کوچکترین صدا عصبی شود. فرار و انکار محیط‌های اجتماعی از دیگر عوارض این اتفاق است که حل کردنش کار یک متخصص است. کودک ممکن است دیگر خودش را دوست نداشته باشد و از خودش متنفر باشد. هراس اجتماعی کودک می‌تواند تبدیل به تنفر اجتماعی شده و او شخصیت ضد اجتماعی پیدا کند.

مثالهایی از پرسشهای کودکان و پاسخهای شما

آیا درسته کسی به وسط پاهای من دست بزن؟
آیا مجبورم توی بغل عموم بشینم؟
آیا ممکنه رازداری کار اشتباهی باشه؟

پاسخ‌ها برای سنین ۶-۲ سال

اگر دوست نداری، هیچ وقت مجبور نیستی کسی را ببوسی یا بغل کنی. هیچ آدم بزرگی و یا هیچ فرد بزرگتر از تو حق نداره به وسط پاهای تو دست بزن، پس باید همیشه به من بگویی، تو مجبور نیستی هیچ رازی را از مامان مخفی کنی. حتی اگر کسی به تو بگوید که «اگر این کار را نکنی، اتفاق بدی می‌افتد». همه چیز را فوراً به من بگو و مطمئن باش کاری می‌کنم که اتفاق بدی برای تو نیافتد

پاسخ‌ها برای سنین ۶-۸ سال

تنها کسی که تو باید همیشه از او اطاعت کنی مامان است.

تو باید در مدرسه همان طوری رفتار کنی که به تو می‌گویند، اما اگر در مدرسه کسی از تو خواست که کار عجیبی را در تنها ی با او انجام بدھی، لازم نیست حرف او را گوش کنی.

اگر کسی به تو بگوید کارهایی مثل دست زدن به بدن همیگر و یا بوسیدن را انجام بدھی، مجبور نیستی حرفش را گوش کنی. فقط بگو: «من نمی‌خواهم این کار را انجام بدهم:» یا «نمی‌خواهم این بازی را بکنم.» یا «نمی‌خواهم به خانه بروم.» اگر کسی از تو خواست تا درباره چیزی راز داری کنی، معمولاً به خاطر این است که او می‌داند مامان از فهمیدن آن عصبانی خواهد شد بنابراین کار غلطی است که از تو بخواهد چیزی را به مامان نگویی. من باید همه رازهای تو را بدانم، بخصوص آنهایی که ناراحتت می‌کند

اگر شخصی به تو بگوید در صورت فاش کردن رازی به زندان یا جهنم می‌روی، بدجنس است و دروغ می‌گوید. او فقط برای ترساندن تو این را می‌گوید. نگران نباش مامان می‌تواند همه چیز را درست کند و تو اصلاً سرزنش نمی‌شوی. هیچ کس‌ی هیچ وقت نخواهد فهمید که تو درباره او با من صحبت کرده‌ای. تو همیشه می‌توانی به من اعتماد کنی

پاسخ‌ها برای سنین ۱۱-۸ سال

بعضی از آدم بزرگ‌ها دوست دارند با کودکان؛ پسر یا دختر، کارهای بد انجام بدھند. آن‌ها آدمهای بدی هستند و این کار نیز بسیار غلط است. این آدم‌ها فکر می‌کنند چون بزرگتر و قوی‌تر از کسی هستند می‌توانند او را مجبور به انجام هر کاری بکنند، این اصلاً درست نیست. این خلاف قانون است و پلیس بالاخره آن‌ها را دستگیر و زندانی می‌کند. اگر کسی سعی کند بدن تو را به شیوه بدی لمس کند یا از تو بخواهد بدن او را لمس کنی. حتی اگر فردی از خانواده خودمان باشد، آنچه را به تو گفتم به او بگو. تو هیچ وقت نباید حرف او را گوش کنی. حتی اگر هدیه‌ها و جایزه‌های بزرگی به تو پیشنهاد بکند

اگر احساس می‌کنی که شخصی به تو علاقه خاصی دارد و ممکن است سعی کند تماسهای مشکوکی با تو داشته باشد، فوراً به مامان بگو تا من ترتیبی بدهم که تو دیگر هیچ وقت با او تنها نمانی

بعضی بچه‌ها فکر می‌کنند که اگر اتفاق بدی برای آن‌ها بیافتد تقصیر خودشان است، اما تو باید بدانی که اگر یک آدم بزرگ یا دختر یا پسر بزرگتر سعی کند کار بدی مانند. این انجام بدھد، هرگز تقصیر از کودک نیست

:تماسهای خوب

بغل کردن
گرفتن دستها
نوازش کردن موها برای ابراز لطف
بوسیدن معمولی به شیوه اقوام و نزدیکان
ضربه ملایم به پشت برای تحسین و تشویق
معاینه توسط پزشک

:تماسهای مشکوک

نیشگون گرفتن
قلقلک و لمس نقاط خصوصی بدن
دستدان همراه با نیشگون گرفتن دست
مالیدن پشت و کمر
بغل کردن طولانی مدت

:تماسهای بد

نیشگون گرفتن پاها و وسط پاها
نوازش ناحیه تناسلی
مالیدن پشت و کمر یا هر نقطه از بدن به پشت و باسن
دست زدن به ناحیه تناسلی و سینه ها

:منابع

جزوه سازمان بهداشت جهانی: اصول برخورد با سو استفاده جنسی
درسنامه اختلالات جنسی، تالیف: دکتر شایسته جهانفر، میترا مولاوی‌نژاد
پرسش‌های کودکانه و پاسخ آن‌ها، دکتر میریام استوپارد،
ترجمه: دکتر فرهاد سوری
دکتر میترا مولاوی‌نژاد <>

چه روش‌هایی در پیشگیری از کودک آزاری می‌تواند موثر باشد؟

به کودکانمان راجع به لمس خوب و لمس بد یاد بدهیم ، هر لمسی لمس خوب نیست ، خیلی از بچه‌ها درباره لمس بد خودشان متوجه می‌شوند ، لمس بد از طرف هر فردی باشد ، لمسی است که احساس بدی به یک کودک و یک فرد بزرگسال می‌دهد؛ بنابراین باید به کودکان راجع به لمس خوب و لمس بد یاد بدهیم ، باید به کودکان بر خلاف فرهنگمان این را همیشه یادآوری کنیم که نباید اجازه بدهیم دیگران به آنها نزدیک شوند و به آنها دست بزنند.

این برخلاف باور فرهنگی ماست که خیلی راحت اجازه می‌دهیم فرزندانمان را حتی افراد غریبه در خیابان ببوسند ، نوازش کنند یا محبتshan را نشان بدهند ، گاهی اوقات در پس این محبتها یک غریزه جنسی وجود دارد؛ پس در مورد لمسها باید حساس باشیم .

پیشگیری از کودک آزاری در چند بعد می‌تواند مطرح باشد. اولویت اول در اقدامات پیشگیرانه، توجه به جامعه کوچکی بنام خانواده است که ممکن است بطور نابسامانی رشد و پرورش یافته باشد و از همان ابتدا باید ریشه خطر خشکانده شود تا به محیط اجتماعی سرایت نکند.

اقدامات دیگر در عرصه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی انجام شود مثلا در عرصه فرهنگی توجه به هنگارهای اجتماعی، کنترل واردات فکری و فرهنگی ، بکارگیری روش‌های منطقی و تعقل و یا در جنبه‌های اجتماعی و اقتصادی توجه به مسائلی مثل برطرف کردن مسائل معیشتی خانواده ، کاهش بیکاری، راه اندازی مراکز مشاوره و راهنمایی ، جلوگیری از ازدواج زودرس ، شناسایی خانواده‌های پرخطر و تحت نظر داشتن آن توسط نهادهای دولتی می‌تواند مثمر ثمر باشد. در زمینه قوانین : اصلاح قوانین، شناسایی کاستی‌ها و مشکلات قانونی در پیشگیری از کودک آزاری و اصلاح آنها ، وضع مقرراتی در چارچوب اعمال مجازات و رسیدگی به مجرم در حداقل زمان ، الزام گزارش افراد مطلع از کودک آزاری به مقامات دولتی می‌تواند کمک کننده باشد.

بطور کلی و خلاصه عوامل مختلفی در پیشگیری دخالت دارند عوامل فرهنگی، فردی، اجتماعی که بنظر می‌رسد پیشگیری در عوامل اجتماعی نقش مهم تری ایفا می‌کند. عواملی مثل نقش سازمانهای مرتبط و NGO‌ها بسیار مهم‌اند. از طرفی اثبات کودک آزاری بسیار مشکل است، خانواده‌ها اغلب بدلاًیل مختلف منجمله تربیتی، فرهنگی، مذهبی سوء‌رفتار با کودک را کودک آزاری نمی‌دانند و حاضر به اعلام نمی‌شوند. از طرفی متسافانه شرایط زندگی هم اینروزها سخت شده مسائلی مثل فقر، طلاق، اعتیاد که نقش مهمی در کودک آزاری دارند از این‌رو شرایط اجتماعی باید بهبود و اصلاح شود تا از کودک آزاری پیشگیری شود.

مسائلی مثل آموزش به کودکان در مقاطع مختلف در مورد اینکه اگر مورد ضرب و شتم قرار گرفتند فوراً به ۱۱۰ یا ۱۲۳ اطلاع دهند. محروم کردن خانواده پرخطر از داشتن کودک، خانواده معتاد، خانواده‌های مبتلا به مشکلات روحی و روانی که فاقد صلاحیت لازم جهت نگهداری طفل هستند، سیستم گزارش‌دهی اجباری، آموزش به پزشکان، پرستاران و سایر افراد دست‌اندر کار در مواجهه با تشخیص کودک آزاری، همکاری بین سازمانی در جهت پیشگیری از کودک آزاری و مشارکت سازمان غیر دولتی در این زمینه موثرند.

سطح اول پیشگیری از کودک آزاری

پیشگیری سطح اول به تمامی اقداماتی اطلاع می‌شود که برای جمعیت عمومی یا بخشی از آن ارائه می‌گردد تا وقوع کودک آزاری را کاهش دهد.

(پیشگیری سطح دوم عموماً بر پیگیری اموری اشاره دارد که به قصد کوتاه سازی دوره یک اختلال انجام می‌گیرد. پیشگیری سطح سوم به آن موقعیت‌هایی مربوط می‌شود که کودک آزاری در آنها قبل از داده و تاکید روی جلوگیری از وقوع مجدد و تعدیل آسیب ناشی از کودک آزاری است.)

. اقدامات پیشگیرانه سطح اول را می‌توان در شش گروه اصلی جای داد که عبارتند از: ۱- بازدید از منزل ۲- تماس مداوم با پزشک متخصص کودکان ۳- تماس اولیه و ممتد مادر با نوزاد پس از تولد ۴- استفاده از یک مرکز ارجاع ۵- آموزش والدین ۶- دسترسی فوري به مراکز مراقبت بهداشتی.

معلوم شده است از میان برنامه‌های مداخله‌ای متنوع، بازدید ممتد از منزل در پیشگیری از کودک آزاری بسیار موثر است. اساس کودک آزاری به عقیده برخی از درمانگران

احساسات منفي والدين است.

اگر متخصصان باليني بتوانند به والدين کمک کنند تا به کودکان و موقعیت فرزندپروری به شیوه مثبت تر بنگرند، آنگاه قادر خواهند شد از بدرفتاري، آزار و آسیب به کودک پيشگيري کنند.

خدمات پيشگيرانه مورد نياز در اين زمينه به دو دسته تقسيم مي شود: نخست خدمات و حمايت عمومي که در آن از والدين و خانواده ها حمايت کلي مي شود و دوم خدمات آmagi که بر پيشگيري از کودک آزاری متمرکز است.

خدمات عمومي اموری چون منزل مناسب، وجود مراکز مراقبت بهداشتی کودکان، مراکز حمايت خانوادگی و غيره را شامل مي شود. خدمات عمومي زمينه را برای ارائه خدمات آmagi فراهم مي سازد. برای مثال معلوم شده است فقر با کودک آزاری در رابطه است. بيکاري، تحصيلات پايین و ديگر متغيرهايی که با خدمات عمومي ضعيف در رابطه اند، با کودک آزاری نيز همراه خواهند بود.

هدف خدمات عمومي حذف اين زمينه هاست. پس از اين نوبت به خدمات آmagi مي رسد. در اين زمينه روش بازديد از منزل مناسب ترين و تاييدشده ترين روش است. هرچند اين روش يك اکسیر شفابخش نيست ولی برای اينکه مثير مر واقع شود لا زم است مولفه هاي زير در آن حاضر باشند:

۱- ارائه خدمات باید زود آغاز شود. مرجح آن است که حین دوره بارداري يا کمي پس از تولد صورت گيرد و چند سال پس از تولد ادامه يابد ولی نباید بازديد از منزل به عنوان يك برنامه مصون سازي مadam العمر نگريسته شود بلکه باید به عنوان خدماتي تلقي گردد که هر از چندگاه نياز به تكرار دارد.

۲- لا زم است خدمات ارائه شده به خانواده به طور مکرر و به قدر کافي باشد، به گونه اي که بازديد کننده مجال و توفيق شناسايي خانواده را به دست آورد و خانواده نيز به شخص بازديد کننده اعتماد کند.

۳- با توجه به اينکه بدرفتاري در منزل رخ مي دهد، بازديد کننده باید توجه خود را به خانواده معطوف کند و به نشانه ها و علايم کودک آزاری و بي توجهی دقیقا آشنا باشد. رویت کبودی، سوختگی و غيره روی بدن کودک باید بازديد کننده را به بحث با خانواده بکشاند. علايم همسر آزاری نيز نباید نادیده گرفته شود.

۴- بازديد کننده باید بتواند نحوه فرزندپروری را الگو قرار دهد. منظور اين نيست که بازديد کننده وظيفه تربیت کودک را بر عهده بگيرد يا در مقابل والدين، رویه انتقادی اخذ کند بلکه فقط فراهم سازي الگوهای موثر رفتاري مورد توجه است.

انواع پیشگیری از کودک آزاری :

- ۱- **پیشگیری اولیه** : آگاهی رسانی ، ایجاد خط تلفن کودک ، داشتن قوانین حمایت از کودکان ، خانواده درمانی
- ۲- **پیشگیری ثانویه** : حمایت قانونی از کودک ، علت یابی مشکل ، جدا سازی کودک از خانواده
- ۳- **پیشگیری ثالثیه** : ایجاد مراکز توابخشی

برخی از موارد موثر بر پیشگیری از کودک آزاری عبارتند از :

- ۱- توجه به آموزش و آگاه سازی معلمان و مربیان مهد کودک برای استفاده از شیوه های تربیتی مناسب
- ۲- توجه به نهاد خانواده و کمک و حمایت از ان برای وظایف مربوط به کودک
- ۳- کاوش فقر و تامین رفاه و امنیت و عدالت اجتماعی که به عنوان یک راهکار دراز مدت است
- ۴- باز نگری در نظام آموزشی و شیوه های آموزشی و رفتار با دانش آموزان
- ۵- باز نگری در قوانین مربوط به کودکان و خانواده که جایگاه رشد و پرورش آنان است و نظارت بر اجرای دقیق قوانین مربوط به کودک آزاری
- ۶- ارائه خدمات مشاوره کودک و ارائه خدمات روان شناسی به خانواده ها تا از قرار گرفتن در معرض کودک آزاری جلوگیری به عمل آید
- ۷- بر طرف کردن مشکلات شخصیتی ، بیماریهای روانی ، ارائه آگاهی لازم از چگونگی برخورد با کودکان و رفع مشکلات اقتصادی والدین یا دیگر سر پرستان کودک

راهکارهایی برای کاهش و کنترل کودک آزاری در ایران

- ۱- ایجاد پایگاههایی در پارکها و فرهنگسراها یا ... برای رسیدگی به شکایات و مشکلات کودکان
- ۲- ایجاد کمیته های مددکاری برای کمک به کودکان آزار دیده
- ۳- بالا بردن سطح آگاهی مردم در رابطه با تربیت کودکانشان و چگونگی برخورد صحیح با آنها از طریق رسانه های محلی

از لحاظ درمانی بعضی متخصصین مهمترین اقدام را درمان والدین می دانند . اطمینان از سلامتی کودک نیز یکی از مهمترین اقدامات اولیه است و مهم ترین مسئله در درمان کودک تحت آزار این است که آیا او را از محیط خانواده خارج نماییم یا این که اجازه دهیم کودک در محیط خانواده تحت درمان قرار گیرد .

اصول درمان :

شامل حمایت از کودک ، مراقبت و روان درمانی گروهی و خانواده درمانی است . در موارد کودک آزاری روحی نیاز به بررسی و ارزیابی روانشناسی کودک است . همچنین در مان اختصاصی برای اختلالات روحی و رفع ترس و اضطراب و بر گرداندن اعتماد به نفس به کودک ببهبود اختلالات خواب و تغذیه ای ببهبود توجه و محبت و صحبت کودک ضروری است .

سطح دوم پیشگیری

سطح سوم پیشگیری

وضع و اجرای قوانین بازدارنده شامل ... اصلاح قوانین تا چه حدی می تواند در پیشگیری از کودک آزاری موثر باشد؟

باید اذعان کرد که قوانین موجود در کشورمان در خصوص کودک آزاری بطور جدی پافشاری نکرده است خیلی از موارد سوء رفتار والدین بویژه پدر جنبه تربیتی تلقی می شود و ترتیب اثری داده نمی شود . تا سال ۸۱ قوانین در راستای جرم تلقی کردن کودک آزاری شفاف نبود ولی پس از تصویب قانون حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان در مجلس ششم به عنوان جرم عمومی اعلام شد که متسفانه به دلایلی مثل کم

توجهی و عدم اطلاع رسانی، زیاد موفق نبود . لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان آزاردیده در جهت پیشگیری گام مهمی در جامعه محسوب می شود که هنوز در دستور کار کمیسیون اجتماعی دولت است. بصورت قانونی افرادی که با کودکان سروکار دارند و در جریان کودک آزاری قرار می گیرند مثل پزشکان ،پرستاری ، معلمان و... باید موارد را گزارش نمایند و یا والدین مثل پدر هر زمان که بخواهد می تواند با مواجه به دستگاه قضائی زمینه برگرداندن فرزند به خانه را فراهم سازد و یا معافیت قصاص در مورد پدر، که در این موارد قوانین باید اصلاح شوند.

از طرفی متسافانه علیرغم پیوستن ایران به کنوانسیون حقوق کودک در اصلاحیه آن، بخشی از موارد این کنوانسیون پذیرفته نشده و همین امر باعث خلاء های قانونی می شود. مسئله دیگر اینکه همانگونه که ذکر شد مساله کودک آزاری اغلب نادیده و یا گزارش نمی شود مخصوصاً موارد آزار روحی، عاطفی، روانی، که بخش اعظم این سوء رفتار را تشکیل می دهد. زمانی که کودک مورد ضرب و جرح قرار می گیرد و به مراجع قضایی مراجعه می شود، به پزشکی قانونی ارجاع و بررسی می شود و سیستم قضایی بعد از وقوع جرم وارد عمل می شود. محدودیت قانونی در مجازات مرتكبان کودک آزاری باید در قوانین موجود تجدید نظر شود. در تنبیه کودکان مقدار متعارف بودن مشخص نیست هر کس خودش تعیین می کند و سلیقه ای رفتار می شود بطور مثال در برخی موارد قاضی تعیین کننده حد متعارف کودک آزاری است و تنبیه را جنبه تربیتی می داند که در این حوزه هم مشکل وجود دارد. البته فقهاء معتقدند که تنبیه باید از حدی شامل دیه گردد مانند قرمزی، سیاهی و کبودی.

از نکاتی که به نظر می رسد خیلی مهم است مربوط به خط ویژه اورژانس اجتماعی ۱۱۲۳ است که کارشناسان بدون مجوز قوه قضائیه نمی توانند وارد محیط کودک آزاری شوند. چنانچه سازمان بهزیستی اجازه صدور چنین مجوزی را داشته باشد جامعه با حساسیت بیشتری به این موضوع نگاه خواهد کرد. کسی که مطلع باشد باید ملزم به اعلام شود در غیر اینصورت فرد مجرم و یا تحت تعقیب تلقی شود و یا گاهی دیده شده که مجازات فرد کودک آزار تبدیل به جزای نقدی شده از اینرو باید افراد را از اعمال مجازات مطمئن ساخت. باید قوانین کشور ما در این زمینه به روز شود .

ایجاد مراکز و پایگاههای ویژه در معرض آسیب دیده و استقرار آن در مکانهای قابل دسترسی کودکان ...

بسترهاي اجري اي

خانواده - مهد - مدرسه - کلينيکها - مراکز مشاوره متوليان

والدين - بهزيستي - آموزش و پرورش - قوه قضائيه .

نويسنده: احمدعلی جبارزاده مددکار اجتماعی

انشتاريافته در مجموعه تخصصي مددکاري اجتماعي ايرانيان

www.iraniandsocialworkers.ir